

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

25 septembrie 2013

mun.Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Petru Ursache,

Judecătorii - Elena Covalenco, Nicolae Gordilă,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2013 de către avocatul Marandici Nicolae în numele succesorului părții vătămate, Antoci Ana, în cauza penală privindu-l pe inculpatul

Chisnenco Ion Andrei, născut la 29 octombrie 1949, originar și domiciliat în s.Dubăsarii-Vechi, r-nul Criuleni.

Termenul examinării cauzei în:

prima instanță de la 06.04.2011 pînă la 29.06.2012,

instanța de apel de la 26.07.2012 pînă la 27.03.2013,

instanța de recurs de la 17.07.2013 pînă la 25.09.2013.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 29 iunie 2012, Chisnenco Ion a fost condamnat în baza art.264 alin.(3) lit.b) Cod penal la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În temeiul art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea pe un termen de probă de 3 ani.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, dispunându-se încasarea de la Chisnenco Ion în beneficiul lui Antoci Ana a prejudiciului material în sumă de 74400 lei, a prejudiciului moral în sumă de 10000 lei și a cheltuielilor suportate pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 5000 lei. În rest, acțiunea civilă a fost respinsă.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că Chisnenco Ion, la 14 decembrie 2010, ora 18.30, conducând camionul de model „Gaz-53”, cu n/î CR AJ 776, și deplasându-se pe traseul din direcția s.Dubăsarii-Vechi, r-nul Criuleni, încălcând cerințele pct.45 alin.(l) lit.a), b), c), d); alin.(2) și pct.47 alin.(1) lit.a) din Regulamentul Circulației Rutiere, unde este prevăzut că conducătorul mijlocului de transport trebuie să conducă automobilul cu prudență sporită, în caz de necesitate, să reducă viteza sau să oprească în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, conducând automobilul fără a ține permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția de dexteritate în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, de starea tehnică a vehiculului și de condițiile și situația rutieră, în rezultatul cărui fapt a tamponat pietonul Antoci Rodica cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr.12/D din 14.12.2010, vătămări corporale grave periculoase pentru viață, în rezultatul cărora ultima a decedat (f.d.80).

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către procuror, avocatul N.Marandici în numele succesorului părții vătămate, A.Antoci, și avocatul C.Goncear în numele inculpatului I.Chisnenco, care au solicitat:

- procurorul, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care I.Chisnenco să fie condamnat în baza art.264 alin.(3) lit.b) Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani, invocând blîndețea pedepsei, deoarece instanța nu a dat apreciere juridică tuturor probelor și circumstanțelor cauzei, încălcînd criteriile generale de individualizare a pedepsei, incorect aplicînd în privința inculpatului prevederile art.90 Cod penal, nu a ținut seama de gradul prejudiciabil al faptei săvîrșite, de persoana inculpatului, care nu a reparat prejudiciul cauzat și nu regretă fapta comisă;

- avocatul în numele succesoriului părții vătămate, casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care I.Chisnenco să fie condamnat în baza art.264 alin.(3) lit.b) Cod penal la 6 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, invocînd că prima instanță a ignorat principiul individualizării pedepsei, solicitînd admiterea integrală a acțiunii civile și dispunerea încasării prejudiciului moral în sumă de 100000 lei;

- avocatul în numele inculpatului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, invocînd ilegalitatea și netemeinicia sentinței, aprecierea greșită a probelor, deoarece probele prezentate de acuzare nu confirmă vinovăția lui I.Chisnenco în cele incriminate; consideră că inculpatul nu este vinovat în comiterea accidentului rutier, deoarece el nu putea și nici nu avea posibilitatea să evite accidentul, dat fiind faptul că victima fiind în stare de ebrietate, din neatenție, s-a lovit de colțul din spate a caroseriei; acțiunea civilă înaintată de către succesoriul părții vătămate în partea încasării prejudiciului moral este una nejustificată și neîntemeiată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2013, a fost respins, ca nefondat, apelul avocatului în numele inculpatului și admise parțial apelurile procurorului și avocatului în numele succesoriului părții vătămate, casată sentința în partea stabilirii pedepsei și încasării prejudiciului moral, cu pronunțarea unei noi hotărâri în partea dată, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui I.Chisnenco, recunoscut vinovat în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(3) lit.b) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa de 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3ani.

În temeiul art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea pe un termen de probă de 3 ani.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, dispunîndu-se încasarea de la I.Chisnenco în beneficiul succesoriului părții vătămate A.Antoci a prejudiciului moral în sumă de 30000 lei. În rest sentința a fost menținută.

4.1. Instanța de apel a constatat că prima instanță, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, corect ajungînd la concluzia privind vinovăția inculpatului I.Chisnenco în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(3) lit.b) Cod penal, care se confirmă prin probele acumulate pe dosar și cercetate în ședințele de judecată, și anume declarațiile succesoriului părții vătămate A.Antoci, a martorilor S.Ciorba, V.Mafteuța, D.Lazăr, N.Jalba, Ș.Vornicescu, cît și materialele dosarului - procesele-verbale de cercetare a locului comiterii accidentului rutier din 14.12.2010; raportul de expertiză medico-legală nr.12/D din 14.12.2010, prin care s-a constatat survenirea morții lui R.Antoci în rezultatul traumei cranio-cerebrale deschise apărute în urma tamponării; procesul-verbal de examinare a camionul de model GAZ-53, cu n/î CR AJ 776, din 16.12.2010.

La fel, instanța de apel a indicat că prima instanță la stabilirea pedepsei inculpatului I.Chisnenco a ținut cont de caracterul și gradul pericolului social al infracțiunii săvârșite, de persoana acestuia, care pentru prima dată a comis o infracțiune din imprudență, că este pensionar, se caracterizează pozitiv la locul de muncă, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală și just a concluzionat că corectarea și reeducarea lui, este posibilă fără izolare de societate, în condițiile suspendării condiționate a executării pedepsei, nefiind stabilite careva impedimente pentru aplicarea prevederilor art.90 Cod penal.

Totodată, instanța a conchis că la stabilirea categoriei și termenului pedepsei acestuia, prima instanță nu a ținut seama în deplină măsură de criteriile generale de individualizare a pedepsei, nu a luat în considerație urmările grave - decesul victimei, comportamentul inculpatului după comiterea infracțiunii și i-a aplicat o pedeapsă prea blândă în raport cu fapta comisă și consecințele survenite, ceea ce nu va restabili echitatea socială, corectarea inculpatului, prevenirea din partea acestuia, precum și a altor persoane comiterea a unor noi infracțiuni, ajungând astfel la concluzia necesității înăspririi pedepsei non-privative de libertate cu suspendarea condiționată a executării ei. Reieșind din circumstanțele sus menționate, instanța de apel a concluzionat că lipsesc temeiuri de a-l condamna pe inculpat cu închisoare reală, deoarece ultimul este pensionar, se caracterizează pozitiv, anterior nu a fost judecat și la evidența medicului narcolog sau psihiatru nu se află.

Cît privește apelul declarat de avocatul N.Marandici în numele succesului părții vătămate, instanța a considerat că acesta este parțial întemeiat, doar în partea încasării prejudiciului moral, deoarece acesteia i-au fost cauzate suferințe psihice, prin fapte ce atentează și la drepturile ei personale nepatrimoniale, totodată la calcularea cuantumului acestuia luându-se în considerație concluzia raportului de expertiză medico-legală nr.12/D din 20.12.2010, prin care s-a constatat că în momentul accidentului victima se afla în stare de ebrietate.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul N.Marandici în numele succesului părții vătămate A.Antoci care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei, pe motiv că instanța de apel a dat o apreciere corectă probelor prezentate de acuzare și just a concluzionat despre vinovăția inculpatului I.Chisnenco, însă, ignorând prevederile art.61, 75-77 Cod penal, pripit și neîntemeiat a ajuns la concluzia aplicării în privința acestuia a prevederilor art.90 Cod penal, neținând cont de gravitatea infracțiunii, de urmările grave - decesul victimei și pedeapsa fixată cu suspendarea executării ei nu va atinge scopul pedepsei penale, restabilirea echității sociale, corectarea și corijarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni; instanța neîntemeiat a admis doar parțial acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului moral în sumă de 30000 lei, pe cînd aceasta trebuia admisă integral, deoarece succesul părții vătămate a prezentat suficiente probe în confirmarea cuantumului suferințelor sufletești și psihice survenite.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În conformitate cu prevederile art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond în cazul în care instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, sau acesta nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii, sau acesta este expus neclar, ori s-au aplicat pedepse în alte limite decât cele prevăzute de lege.

Colegiul constată că temeiurile la care se referă recurentul, nu sînt aplicabile din punct de vedere al prezenței erori de drept care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

După cum rezultă din textul recursului ordinar, recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, și critică hotărîrea instanței de apel numai referitor la suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea aplicată lui I.Chisnenco pe termen de probă și în latura civilă.

Motivul recurentului, precum că instanța de apel incorect a individualizat pedeapsa și greșit a aplicat prevederile art.90 Cod penal, Colegiul penal î-l consideră neîntemeiat.

Conform art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea Specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Generale a prezentului Cod.

Astfel, Colegiul reține că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată. În același rînd, după caz, instanța este în drept să aplice și prevederile Părții Generale a Codului penal, în special, a prevederilor art.90 Cod penal.

Totodată, conform art.75 alin.(1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Sanțiunea art.264 alin.(3) lit.b) Cod penal, în baza căruia I.Chisnenco a fost declarat vinovat, prevede o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de la 3 la 7 ani.

Prin decizia instanței de apel, lui I.Chisnenco i-a fost stabilită pedeapsa de 5 ani închisoare, deci rezultă că pedeapsa s-a aplicat în limitele normei penale sus menționate și, prin urmare, au fost respectate prevederile legii.

Potrivit art.90 alin.(1) Cod penal, la stabilirea pedepsei cu închisoarea de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvîrșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvîrșite din imprudență, ținînd seama de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, instanța de judecată poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

Colegiul penal constată că instanța de apel la aplicarea pedepsei a ținut seama de gradul de pericol social al infracțiunii săvîrșite, de persoana inculpatului, care pentru prima dată a comis o infracțiune din imprudență, este pensionar, se caracterizează pozitiv la locul de muncă, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru și, reieșind din scopul pedepsei penale, a considerat posibilă corijarea și reeducarea inculpatului fără izolarea lui de societate, dispunînd suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite acestuia pe un termen de probă de trei ani.

Prin urmare, instanța de apel la stabilirea pedepsei inculpatului a respectat prevederile legii, iar în atare situație, careva interdicții de suspendare condiționată a executării pedepsei de 5 ani stabilite acestuia, legea nu prevede, deoarece suspendarea executării condiționate a

pedepsei, conform art.90 Cod penal alin.(4) Cod penal, poate avea loc și în cazul săvârșirii unei infracțiuni de categorie gravă.

Astfel, Colegiul conchide că concluzia instanței de apel corespunde circumstanțelor cauzei și criteriilor de stabilire a pedepsei, aceasta fiind aplicată în limitele legii.

Nu poate fi reținut nici temeiul invocat de recurent, precum că instanța neîntemeiat a admis doar parțial acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului moral în sumă de 30000 lei, pe când aceasta trebuia admisă integral sumă de 100000 lei.

La acest capitol, Colegiul penal reține că instanța de apel, la soluționarea acțiunii civile a reieșit din circumstanțele cauzei, suferințele morale ale succesoriului victimei, totodată a ținut cont și de faptul că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că îndemnizația trebuie să prezinte o justă despăgubire, iar cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât acesta să aibă efect compensatoriu, și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor, și nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor. Prin urmare, instanța corect a conchis că cuantumul despăgubirii prejudiciului moral solicitat de la condamnat este excesiv de mare, reieșind din starea lui familiară și materială, și nu rezultă din actele cauzei.

Astfel, analizând materialele cauzei și hotărârea instanței de apel atacată, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept gravă ce ar afecta legalitatea hotărârii judecătorești contestate.

Pedeapsa este stabilită inculpatului cu respectarea prevederilor art.61, 75-76, 90 Cod penal, în limita sancțiunii normei penale în baza căreia a fost declarat vinovat, ținându-se seama de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gradul pericolului social al infracțiunii comise, de persoana acestuia și de toate circumstanțele cauzei, care agravează ori atenuează răspunderea, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

În acest context, Colegiul penal conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de avocatul N.Marandici în numele succesoriului părții vătămate A.Antoci și, potrivit legii, se decide respingerea recursului ca inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Marandici Nicolae în numele succesoriului părții vătămate Antoci Ana, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2013, în cauza penală în privința lui Chisnenco Ion, fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la data de 16 octombrie 2013.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Elena Covalenco

Nicolae Gordilă